

A man and a woman are standing outdoors in a park-like setting, both wearing traditional Dutch clothing. The woman on the left is wearing a grey knitted headscarf (hoofdband), a purple checkered coat over a floral shirt, and is gesturing with her right hand. The man on the right is wearing a blue fedora, a blue turtleneck, a grey jacket, and a colorful patterned scarf, also gesturing with his right hand. They are standing next to bicycles; the woman's is a white city bike with a brown seat, and the man's is a purple one. The background is a blurred green landscape.

Nederlandse gewoontes

**SPREEK
TAAL 2**

**VOOR BEGINNENDE SPREKERS VAN
HET NEDERLANDS (NIVEAU A1-A2)**

MODULE 10: DEZE MODULE IS ONDERDEEL
VAN EEN VIJFTIENDELIGE SERIE

Nederlandse gewoontes

1. Heel Nederland is oranje	p. 1
2. Charlene is jarig!	p. 10
3. De aankomst van
Sinterklaas	p. 19
4. Poffertjes eten	p. 29
5. Praktijkopdracht	p. 37
6. Overzicht woorden en
standaardzinnetjes	p. 38
7. Begeleidershandleiding	p. 39
8. Suggesties voor extra
materiaal	p. 59

bekijk foto/plaatje

praat samen

wijs aan

luister naar je begeleider/
andere mensen

luister naar audio

tik op de tafel

sta op

een spelletje

naar buiten

kijk in de handleiding

1. Heel Nederland is oranje!

1. Bekijk de foto en praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

Welke dag is het denk je?

Wie zijn de mensen op de boot?

Waar denk je dat deze foto gemaakt is?

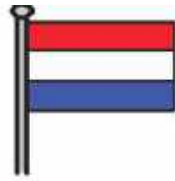
Draag jij wel eens oranje kleren?

Heeft het land waar jij geboren bent ook een speciale kleur?

2. Praat met je begeleider.

Wat is de vlag van Nederland?
Ken je de andere vlaggen?
Vertel over de vlag van jouw land.

3. Luister naar het telefoongesprek *Oranje tompoezen*. Je hoort Christina en Hanan.

4. Luister nog een keer naar het telefoongesprek en wijs aan.

Christina heeft wat lekkers bij de koffie.
Wat heeft ze gekocht?

Wat heeft Christina boven liggen voor Hanan?

5. Luister nog een keer naar het telefoongesprek en praat met je begeleider.

Vindt Hanan het leuk dat Christina op Koningsdag oranje kleren draagt?
Wat vind jij daarvan?

6. Bekijk de foto's en praat met je begeleider.

27 April is de geboortedag van Koning Willem-Alexander en daarom viert Nederland op die datum Koningsdag. Veel mensen dragen oranje kleren. De straten zijn versierd.
Wat gebeurt er op Koningsdag? Praat over de foto's.

7. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een zin voor. Wat hoor je? Wijs het goede antwoord aan.

1. Lust je er wat lekkers bij?
 - a. nog
 - b. ook
2. Ik bij de bakker ook oranjesoezen en oranje bonbons.
 - a. zag
 - b. zie
3. Dat ziet er altijd heel uit.
 - a. feestelijk
 - b. vrolijk
4. Vind je dat overdreven?
 - a. niet
 - b. nu
5. Zal ik voor je pakken?
 - a. die
 - b. hem

8. Luister naar het gesprek *Feest in het park*. Je hoort Nouri en Sanne.

9. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Wat gaat Sanne morgen doen?
Waar is de vrijmarkt?
Voor wie is de vrijmarkt?
Is Nouri daar wel eens geweest?

10. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Wat gaan Myra en Jip verkopen in het park?

Jip gaat muziek maken in het park. Wat gaat hij doen?

11. Praat met je begeleider.

Op de vrijmarkt kun je tweedehands spullen kopen.

Ben je wel eens op een vrijmarkt geweest?

Wat heb je daar gekocht?

Heb je zelf wel eens spulletjes verkocht op de vrijmarkt?

Wat vind je van deze traditie?

12. Luister naar je begeleider. Welk woord hoort er niet bij?

1. groot – oranje – paars – roze
2. de bonbon – de pizza – de soes – de tompoes
3. feestelijk – gezellig – saai – vrolijk
4. de blokfluit – de drums – de gitaar – de muziek
5. boeken – dvd's – puzzels – rolschaatsen

13. Taalriedel

Hé Sanne, hoe is het?

Hé Sanne, hoe is het?

Ja, goed.

Ja, goed.

Morgen lekker een vrije dag.

Morgen lekker een vrije dag.

Ik ook. Wat ga je morgen doen?

Ik ook. Wat ga je morgen doen?

Ik ga met mijn kinderen spulletjes verkopen.

Ik ga met mijn kinderen spulletjes verkopen.

Waar ga je dat doen?

Waar ga je dat doen?

In het park, bij de molen. Daar is de vrijmarkt.

In het park, bij de molen. Daar is de vrijmarkt.

En wat gaan je kinderen verkopen?

En wat gaan je kinderen verkopen?

Speelgoed, boeken, puzzels en dvd's.

Speelgoed, boeken, puzzels en dvd's.

Ik kom morgen wel kijken.

Ik kom morgen wel kijken.

Leuk, tot morgen dan!

Leuk, tot morgen dan!

14. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Wil je een kopje koffie?
2. Lust je er ook wat lekkers bij?
3. Het is morgen Koningsdag.
4. Trek je morgen ook oranje kleren aan?
5. Vind je dat niet overdreven?
6. Hang je ook de vlag uit?
7. Ik moet om 14.30 uur bij de tandarts zijn.
8. Ik heb boven nog wel een oranje sjaal liggen.

15. Zeg het gesprek na.

Sanne:	Hé Nouri, hoe is het?
Nouri:	Goed. Wat ga je morgen doen op Koningsdag?
Sanne:	Ik ga met mijn kinderen spulletjes verkopen.
Nouri:	Waar ga je dat doen?

Sanne: In het park bij de molen. Daar is de vrijmarkt.
 Nouri: Wat leuk. Wat gaan je kinderen verkopen?
 Sanne: Speelgoed, boeken, puzzels en dvd's.
 Nouri: Zitten jullie de hele dag in het park?
 Sanne: Nee hoor. We stoppen om 13.00 uur.
 Nouri: Ik kom morgen wel even kijken. Veel plezier.
 Sanne: Dankjewel.

16. Maak het gesprek compleet.

Je ziet je buurvrouw op straat. Morgen is het Koningsdag.
 Je vraagt wat ze morgen gaat doen. Voer het gesprek.

Sanne: Hé ..., hoe is het?
 Ik:
 Sanne: Ik ga met mijn kinderen spulletjes verkopen.
 Ik:
 Sanne: In het park bij de molen. Daar is de vrijmarkt.
 Ik:
 Sanne: Speelgoed, boeken, puzzels en dvd's.
 Ik:
 Sanne: Nee hoor. We stoppen om 13.00 uur.
 Ik:
 Sanne: Dank je wel.

17. Praat met je begeleider.

Op de vrijmarkt kun je tweedehands spullen kopen.
 Waar kun je nog meer tweedehands spullen kopen?
 Doe je dat vaak? Wat koop je dan?
 Verkoop je zelf wel eens spullen aan anderen?
 Zo ja, wat is het laatste dat je verkocht hebt? Zo nee, waarom niet?

18. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag aan de ander wat hij wil kopen op de vrijmarkt.
Reageer op de ander.

19. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen. Bedenk je eigen verhaal.

Hoe oud zijn de mensen op de boot?
Waar wonen ze?
Wat zijn ze aan het doen?
Hoe kennen ze elkaar?
Wat zijn hun hobby's?
Wat doen de mensen op de brug?
Wat voor weer is het?

2. Charlene is jarig!

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

De meisjes dragen slingers en een hoedje. Waarom denk je?

Vier jij je verjaardag? Wat doe je dan?

Wat doe je als je zoon of dochter jarig is?

2. Luister naar het gesprek *Charlene is jarig*. Je hoort Nico en Leo.

3. Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest een aantal zinnen voor. Zijn de zinnen goed? Zeg ja of nee.

1. Charlene wordt 7 jaar.
2. Ze is de dochter van Leo's zus.
3. Charlene heeft morgen haar kinderfeestje.
4. Ze heeft elke vrijdagmiddag vrij.
5. Leo heeft een horloge gekocht voor Charlene.
6. Hij heeft twee nichtjes en een neef.
7. Nico kan morgen niet squashen. Dan is zijn vader jarig.
8. Nico en Leo gaan nu maandag squashen.

4. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Charlene is jarig.

Wat gebeurt er op haar verjaardag? Noem drie dingen.

5. Praat met je begeleider.

Het is de gewoonte in Nederland dat kinderen trakteren op school als ze jarig zijn. Wat vind je van deze gewoonte? Doe je dit ook in het land waar je geboren bent?

Veel kinderen geven een kinderfeestje als ze jarig zijn. Is dat ook de gewoonte in jouw familie? En hoe zit dat in jouw geboorteland? Wat doen jullie dan?

6. Bekijk de kaart. Praat met je begeleider.

Hans Verkerk wordt

**Feest op zaterdag 8 juli
vanaf 17.00 uur.**

**Adres: Vlietstraat 23, Zutphen
Tel: 06 87432128**

Laat het even weten als je niet kunt komen.

Wie is de man op de foto?

Wat weet je als je de kaart gelezen hebt?

7. Luister naar het gesprek *Wat een leuke uitnodiging!*.
Je hoort Melike en Richelle.

8. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Wat weet je over de verjaardag van Richelle's vader?

Geef antwoord op de volgende vragen:

- Hoe oud wordt Richelle's vader?
- Hoeveel mensen komen op zijn feest?
- Wat gaat Richelle organiseren voor hem?
- Wat voor cadeau krijgt hij?

50 60

9. Praat met je begeleider.

Charlene wil graag een horloge hebben voor haar verjaardag. Dat staat op haar verlanglijstje. Heb jij een verlanglijstje? Wat zou jij graag willen hebben?

10. Luister naar je begeleider. Hoor je een vraag?

11. Taalriedel

Zaterdag hebben we feest.

Zaterdag hebben we feest.

Waarom?

Waarom?

Mijn vader wordt 50.

Mijn vader wordt 50.

Gefeliciteerd, joh! Komen er veel mensen op het feest?

Gefeliciteerd, joh! Komen er veel mensen op het feest?

Ik hoop het wel.

Ik hoop het wel.

Gaan jullie nog iets speciaals doen?

Gaan jullie nog iets speciaals doen?

We hebben een lied voor mijn vader gemaakt.

We hebben een lied voor mijn vader gemaakt.

En wat geven jullie hem?

En wat geven jullie hem?

Een foto van zijn kinderen.

Een foto van zijn kinderen.

Daar zal hij blij mee zijn.

Daar zal hij blij mee zijn.

Dat denk ik ook.

Dat denk ik ook.

12. Praat samen.

Charlene gaat op haar kinderfeestje met zes kinderen naar het zwembad.

Bedenk samen wat je nog meer kan doen op een kinderfeestje.

13. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Hoe oud is je nichtje geworden?
2. Komen er veel mensen op haar verjaardag?
3. Dat valt wel mee.
4. Ze heeft vanmiddag haar kinderfeestje gehad.
5. Ze zal wel moe zijn.
6. Heb je een mooi cadeau voor haar?
7. Ik heb een horloge gekocht.
8. Dat stond op haar verlanglijstje.

14. Zeg het gesprek na.

Nico: Hoi Leo. Ga je vanavond mee naar de film?
Leo: Nee, ik kan niet. Mijn nichtje is jarig.
Nico: Gefeliciteerd. Hoe oud is je nichtje geworden?
Leo: 8.
Nico: Komen er veel mensen op haar verjaardag?
Leo: Nee hoor, wat familie en vrienden.
Nico: Heb je een mooi cadeau voor haar?
Leo: Ja, natuurlijk. Ik heb een horloge voor haar gekocht.
Nico: Leuk.
Leo: Zeg, zullen we dan morgenavond naar de film?
Nico: Nee, dan kan ik niet. Mijn moeder is jarig.

15. Maak het gesprek compleet.

Je bent op je werk. Je collega vraagt of je vanavond voetbal komt kijken. Je kunt niet, want je neef is jarig. Voer het gesprek.

Damon: Hé Kom je vanavond bij me voetbal kijken?
Ik:
Damon: Gefeliciteerd. Hoe oud is je neef geworden?
Ik:
Damon: Komen er veel mensen op zijn verjaardag?
Ik:
Damon: Heb je een mooi cadeau voor hem?
Ik:
Damon: Leuk!
Ik:
Damon: Nee, dan kan ik niet. Mijn vader is jarig.

16. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag wat de ander doet als hij of zij jarig is. Reageer op de ander.

17. Maak een praatje.

Sommige mensen in Nederland zetten een pop (Abraham of Sarah) in de tuin als iemand 50 jaar wordt.

Loop rond. Vertel de ander wat je vindt van deze gewoonte. Vertel ook welke gewoontes er zijn in het land waar jij geboren bent als iemand 50 jaar wordt. De ander reageert.

18. Spelletje

Zet in de goede volgorde.

19. Je tante belt je op. Zij vraagt of je vanmiddag een kopje koffie komt drinken. Je kunt niet, want je hebt een verjaardag. Voer het gesprek.

**20. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen.
Bedenk je eigen verhaal.**

Wie zijn deze meisjes?
Waar zijn ze?
Zijn ze familie van elkaar?
Wat is er aan de hand?
Waarom zijn ze zo vrolijk?
Wat hebben ze gedaan?
Wat gaan ze straks doen?

3. De aankomst van Sinterklaas

1. Bekijk de foto. Praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

Wanneer vieren de mensen in Nederland Sinterklaas?

Hoe vieren ze dat?

Heb je wel eens Sinterklaas gevierd?

Weet jij in welke landen ze Sinterklaas vieren?

2. Kijk naar de foto's en praat met je begeleider.

Wat hoort bij Sinterklaas?

"Sinterklaas kapoentje"

Wat nog meer?

3. Luister naar het gesprek *De aankomst van Sinterklaas*. Je hoort Angelo en Joost.

4. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Hoe laat komt Sinterklaas aan in het dorp van Angelo en Joost?

Is Joost al vaker naar de aankomst van Sinterklaas geweest? En Angelo?

Hoe laat spreken Joost en Angelo af?

Waar spreken ze af?

5. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Wat gebeurt er in het dorp als Sinterklaas aankomt?

6. Bekijk de foto en praat met je begeleider.

Wat weet je van Sinterklaas? Beantwoord de vragen:

- Hoe ziet Sinterklaas eruit?
- Hoe oud is Sinterklaas?
- Wanneer is hij jarig?
- Waar komt hij vandaan?
- Waar woont hij?
- Hij heeft een boek bij zich. Wat staat er in dat boek?

7. Luister naar het gesprek *Pakjesavond*. Je hoort Bob en Nicolet.

8. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Hoe viert Nicolet tegenwoordig Sinterklaas?
Waar komt Bob vandaan?
Welk feest viert Bob?

9. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Nicolet heeft dit jaar een surprise voor haar dochter gemaakt.

Wat heeft ze gemaakt?

Waarom heeft ze dit gemaakt?

10. Praat met je begeleider.

Kinderen krijgen cadeautjes op pakjesavond. Vaak geven volwassenen elkaar ook een cadeautje.

Waarom noemen we deze avond pakjesavond?

Wat vind je van deze gewoonte?

Wanneer geef je elkaar cadeautjes in jouw geboorteland?

11. Luister naar je begeleider. Welk woord hoort er niet bij?

1. het cadeau – de surprise – pakjesavond – pannenkoeken
2. het feest – de uitnodiging – de verjaardag – de winter
3. chocoladeletter – marsepein – pepernoten – taart
4. de baard – de hoed – de mijter – de staf

12. Taalriedel

Ga je mee naar de stad? Sinterklaas komt aan.

Ga je mee naar de stad? Sinterklaas komt aan.

Leuk. Hoe laat komt hij aan?

Leuk. Hoe laat komt hij aan?

In de krant stond 12.30 uur.

In de krant stond 12.30 uur.

Spreken we 11.30 uur af?

Spreken we 11.30 uur af?

Dat is goed. Waar komt de boot aan?

Dat is goed. Waar komt de boot aan?

Bij de brug, in het centrum.

Bij de brug, in het centrum.

En wat is het programma?

En wat is het programma?

Volgens mij is het elk jaar hetzelfde.

Volgens mij is het elk jaar hetzelfde.

O ja, wat gebeurt er dan?

O ja, wat gebeurt er dan?

De kinderen zingen en Sint geeft een hand.

De kinderen zingen en Sint geeft een hand.

En wat doen de pieten dan?

En wat doen de pieten dan?

Ze delen pepernoten uit.

Ze delen pepernoten uit.

13. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Vieren jullie vanavond Sinterklaas?
2. Het is altijd heel gezellig op pakjesavond.
3. We zijn met z'n tien.
4. Kleine kinderen geloven dat Sinterklaas echt bestaat.
5. Ik heb een telefoon van karton voor mijn dochter gemaakt.

6. Daar heb ik haar cadeautje in gedaan.
7. Ze kan niet van haar telefoon afblijven.
8. In Engeland geven we elkaar cadeautjes met Kerst.

14. Zeg het gesprek na.

Bob: Vieren jullie vanavond Sinterklaas?
Nicolet: Ja, dat doen we elk jaar.
Bob: Met wie?
Nicolet: Met mijn familie. We zijn met z'n tienen.
Bob: Wat doen jullie dan?
Nicolet: We kopen een cadeautje voor elkaar en maken een surprise en een gedicht.
Bob: Een surprise? Wat doe je dan?
Nicolet: Dan pak je je cadeau op een leuke manier in.
Vieren jullie ook Sinterklaas?
Bob: Nee, in Engeland geven we elkaar cadeautjes met Kerst, onder de kerstboom.

15. Maak het gesprek compleet.

Je maakt een praatje met je buurvrouw. Het is 4 december.
Je vraagt of je buurvrouw Sinterklaas viert. Voer het gesprek.

Elsbeth: Hoi ... Hoe gaat het?
Ik:
Elsbeth: Ja, dat doen we elk jaar.
Ik:
Elsbeth: Met de kinderen en kleinkinderen.
Ik:
Elsbeth: We kopen een cadeautje voor elkaar en we maken een
 surprise en een gedicht.
Ik:
Elsbeth: Dan pak je je cadeautje op een leuke manier in.
 Vieren jullie ook Sinterklaas?
Ik:
Elsbeth: In ieder geval een fijne avond.
Ik:

16. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag wat de ander vindt van de gewoonte om Sinterklaas te vieren.
Reageer op de ander.

17. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag of de ander wel eens bij de aankomst van Sinterklaas geweest is. Vraag ook wat de ander daarvan vond. Reageer op de ander.

18. Een spelletje

Welk woord zie je op het plaatje? Zoek het woord dat rijmt.

19. Je begeleider vertelt een verhaal. Luister naar het verhaal. Vertel het verhaal na. Heb je de tien woorden gebruikt?

**20. Kijk nog een keer naar de foto. Geef antwoord op de vragen.
Bedenk je eigen verhaal.**

Wie is deze man?
Hoe heet hij?
Hoe oud is hij?
Waar is hij?
Wat doet hij?

4. Poffertjes eten

1. Bekijk de foto en praat met je begeleider.

Wat zie je op de foto?

De man maakt poffertjes.

Heb jij wel eens poffertjes gegeten?

Vind je poffertjes lekker? Denk je dat je poffertjes lekker vindt?

2. Luister naar het telefoongesprek *Poffertjes* eten. Je hoort Wilma en Samantha.

3. Luister nog een keer naar het telefoongesprek en geef antwoord.

1. Waarom is er feest in het dorp?
 - a. Het dorp bestaat 600 jaar.
 - b. Het is zaterdag Koningsdag.
2. Wilma wil zaterdag trakteren. Waarop?
 - a. Op poffertjes.
 - b. Op een pizza.
3. Wie is Nienke, denk je?
 - a. De dochter van Wilma.
 - b. De kleindochter van Wilma.
4. Wie is Simon, denk je?
 - a. De man van Samantha.
 - b. De zoon van Samantha.

4. Luister nog een keer naar het gesprek en geef antwoord.

Wat is er te doen op het feest? Samantha noemt drie dingen.

5. Luister naar je begeleider. Je begeleider leest steeds een zin uit het gesprek voor. Welk woord hoor je?

1. Heb je zin om zaterdag komen?
2. Ons dorp 600 jaar.
3. Nienke is enthousiast.
4. Zullen we zaterdag poffertjes eten?
5. Hoe laat je?
6. Dan hebben we tijd
7. Het optreden van Nienke begint 11.30 uur.
8. Doe de aan Simon en de kinderen.

6. Bekijk het recept en praat met je begeleider.

RECEPT VOOR POFFERTJES

Ingrediënten:

400 ml melk

225 gram bloem

3 gram zout

10 gram gist

50 gram roomboter

poedersuiker

Hoe maakt u de poffertjes?

Doe de bloem in een kom en roer het zout erdoor.

Meng de gist met de melk.

Doe steeds een beetje melk bij de bloem. Goed roeren.

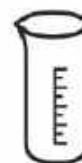
Zorg dat het beslag glad is.

Laat het beslag een uurtje rusten.

Smeer de rondjes van de poffertjespan in met boter. Doe een beetje beslag in de rondjes. Bak de poffertjes bruin. Draai ze op tijd om. Wanneer de poffertjes aan allebei de kanten gaar gebakken zijn, kun je ze op een bordje leggen. Lekker met een beetje roomboter en poedersuiker.

Smullen maar!

Je wilt poffertjes maken. Wat heb je nodig?

Welke ingrediënten heb je nodig?

7. Praat met je begeleider.

Bak jij wel eens zelf poffertjes? Vind je het makkelijk of moeilijk om poffertjes te maken? Bak jij wel eens andere dingen, bijvoorbeeld koekjes of taart?

8. Luister naar het gesprek *Ik bak pannenkoeken*.
Je hoort Lucia en Felix.

9. Luister nog een keer naar het gesprek en wijs aan.

Lucia vraagt of Felix blijft eten. Wat gaat ze maken?

Luister naar je begeleider. Wie doet wat?

Felix

Reina

Hoe is dat bij jou thuis?
Wie kookt er?
Wie doet de boodschappen?
Wie kan het lekkerste koken?

10. Luister naar je begeleider. Wat hoor je? Sta op.

11. Luister naar je begeleider. Tik op de tafel.

Je begeleider leest een gesprek voor. Waar ligt het accent in de zin?
Tik op de tafel. Luister naar het voorbeeld.

Voorbeeld:

Hallo, ik ben Moh**am**med. Wie ben **jij**? **Mijn** naam is **Joke**.

12. Taalriedel

Hoi mam. Hoe is het?

Hoi mam. Hoe is het?

Goed hoor. En met jullie?

Goed hoor. En met jullie?

Ook goed.

Ook goed.

Heb je zin om langs te komen?

Heb je zin om langs te komen?

Ja, gezellig!

Ja, gezellig!

Er is feest in ons dorp.

Er is feest in ons dorp.

Wat is het voor feest?

Wat is het voor feest?

Het dorp bestaat 600 jaar.

Het dorp bestaat 600 jaar.

En wat is er allemaal te doen?

En wat is er allemaal te doen?

Er zijn spelletjes op het plein.

Er zijn spelletjes op het plein.

En wat nog meer?

En wat nog meer?

Nienke treedt op met haar dansclub.

Nienke treedt op met haar dansclub.

Leuk. Zullen we 's middags poffertjes gaan eten?

Leuk. Zullen we 's middags poffertjes gaan eten?

De kinderen vinden dat lekker. En ik ook!

De kinderen vinden dat lekker. En ik ook!

13. Luister naar je begeleider. Zeg de zinnen na.

1. Blijf je eten? Ik bak pannenkoeken.
2. Die heb ik lang niet meer gehad.
3. Eten jullie vaak pannenkoeken?
4. Ik vind het zoveel werk.
5. Kook jij wel eens?
6. Mijn vriendin en ik verdelen het.
7. Wie doet de boodschappen?
8. Die doe ik meestal.
9. Wie kan het lekkerste koken?
10. Mijn man houdt daar niet van.

14. Zeg het gesprek na.

Lucia:	Blijf je eten? Ik bak pannenkoeken.
Felix:	Lekker. Die heb ik lang niet meer gehad.
	Eten jullie vaak pannenkoeken?
Lucia:	Nee, niet zo vaak, ik vind het zoveel werk.
	Kook jij wel eens thuis?
Felix:	Mijn vriendin en ik verdelen het.
	Wie het eerst thuis is van het werk, gaat koken.
Lucia:	En wie doet dan de boodschappen?
Felix:	Die doe ik meestal.
Lucia:	Wie kan het lekkerste koken?
Felix:	Mijn vriendin. Reina kan heel goed vis uit de oven maken.
Lucia:	Lekker. Ik ben dol op vis.

15. Maak het gesprek compleet.

Je bent bij je vriendin. Ze vraagt of je blijft eten. Voer het gesprek.

Inas: Blijf je eten? Ik bak pannenkoeken.
Ik:
Lucia: Nee, niet zo vaak, ik vind het zoveel werk.
Kook jij wel eens thuis?
Ik:
Inas: En wie doet dan de boodschappen?
Ik:
Inas: Wie kan het lekkerste koken?
Ik:
Inas: Wat maak je dan?
Ik:
Lucia: Lekker. Daar ben ik dol op.

16. Vraag en geef antwoord.

Loop rond. Vraag of de ander wel eens
poffertjes of pannenkoeken bakt.
Vraag ook of de ander dit lekker vindt.

17. Maak een praatje.

Loop rond. Vertel de ander wat je het
lekkerste kan maken. Vertel ook hoe je
het moet maken. De ander reageert.

**18. Je vraagt of je zus bij jullie komt eten. Vertel wat je gaat koken.
Voer het gesprek.**

19. Praat met je begeleider.

Sinterklaas vieren is een typisch Nederlandse gewoonte.
Welke gewoontes ken je nog meer in Nederland?
Noem ook een gewoonte uit het land waar je geboren bent.

**20. Kijk nog een keer naar de foto's. Geef antwoord op de vragen.
Bedenk je eigen verhaal.**

Wie is deze man?
Waar is hij?
Is hij aan het werk?
Wat doet hij?
Voor wie doet hij dat?

5. Praktijkopdracht

Naar buiten!

1. Je belt een vriend/vriendin op. Vraag of hij/zij bij je komt eten.
Vertel wat je gaat koken.
2. Vertel aan je vriend/vriendin of je Sinterklaas viert.
Zo ja, hoe vier je het dan?
3. Vertel aan je vriend/vriendin wat je een leuke of een niet zo leuke Nederlandse gewoonte vindt. Vertel ook waarom.

6. Overzicht woorden en standaardzinnetjes

het beslag
de boot
de burgemeester
het dek
de fotograaf
het gedicht
het geloof
de gewoonte
de jeugd
de molen
de oven
het paard
de pannenkoek
het park
de pepernoot
het plein
de poffertjes
de rolschaatsen
de soes
de tompoes
het verlanglijstje
de wal

benieuwd
bijvoorbeeld
enthousiast
enig
feestelijk
grappig
logisch
op tijd
oranje
overdreven
precies
raar
speciaal
tegenwoordig
tweedehands
verdrietig
tenminste

aankomen
bakken
doodgaan
durven
geloven
oefenen
opruimen
optreden
ruiken
trakteren
uitdelen
verdelen
welkom heten
zingen
zwaaien

hadden – hebben
gekocht - kopen
stond - staan
werd – worden
zag - zien

Daar zal hij wel blij mee zijn.
Dan is hij helemaal af.
Dan zie ik jullie zaterdag.
Dat hoort niet bij ons geloof.
Wanneer heb je tijd?
Ze zal wel moe zijn.
Zie ik je daar!

7. Begeleidershandleiding

Algemeen

De modules

Het materiaal is:

- ontwikkeld om *gestructureerd* te werken aan taalverhoging naar niveau A2;
- gericht op de *mondelinge vaardigheden*: luisteren, spreken en gesprekken voeren.

Wat kan een NT2-deelnemer op niveau A2?

Een deelnemer kan:

- zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met alledaagse onderwerpen;
- de hoofdzaken begrijpen in korte eenvoudige boodschappen;
- eenvoudige aanwijzingen geven en opvolgen;
- praten over eenvoudige en alledaagse dingen;
- zeer korte sociale gesprekken voeren met hulp van de gesprekspartner;
- zijn of haar mening uitdrukken over vertrouwde alledaagse onderwerpen;
- informatie vragen en informatie geven over verschillende zaken.

Dit betekent dat een deelnemer nog heel weinig uit zichzelf kan zeggen, en als hij het probeert, zitten er veel fouten in de uitvoering. De rol van u als gesprekspartner is erg *belangrijk*.

U bent een soort ‘aangever’ en geeft heel veel steun bij de uitvoering van de opdrachten.

U helpt bij het onder woorden brengen van de gedachten van de deelnemer. Ook kunt u niet verwachten dat een deelnemer in bijvoorbeeld de nazegoefeningen alles goed kan nazeggen.

En bij het geven van feedback moet u er vanuit gaan dat een deelnemer nog weinig zelf kan zeggen en bij wat hij zegt veel basale fouten maakt. Ga dus vooral in op de inhoud van wat de deelnemer zegt en minder op de vorm.

Aanpak – globale werkwijze

Het materiaal bestaat uit vijftien modules. Elke module heeft zijn eigen thema. Er is geen vaste volgorde waarin de modules behandeld moeten worden. Het advies is te starten met de module ‘Praten over jezelf’, omdat deze module in het teken staat van kennismaking.

Het stramien en de opbouw van elke module zijn hetzelfde

1. Voorblad met foto

Elke module heeft op de kaft een foto die past bij het thema van de module. Daarna volgt een korte inhoudsopgave en uitleg van de gebruikte symbolen.

2. Vier subthema's

Binnen elke module zijn steeds *vier subthema's*. Deze subthema's kunnen het best op volgorde worden doorgewerkt. Het is goed om zo nu en dan onderdelen van de module te herhalen. Dit zorgt ervoor dat de deelnemer de stof beter kan onthouden. Als een deelnemer (een deel van) de stof al beheerst, kunnen subthema's of onderdelen daarvan ook worden overgeslagen. Ook als u met de deelnemer besluit dat een gedeelte van een module niet relevant is voor hem/haar (de deelnemer krijgt bijvoorbeeld nooit met het onderwerp van het subthema te maken in zijn leven), kunt u een gedeelte overslaan.

3. Introductie subthema

Elk subthema begint met een *foto of beeldmateriaal* met daaraan gekoppeld een aantal concrete vragen. Die staan onder de foto bij de eerste opdracht. Op deze manier wordt het subthema geïntroduceerd en wordt de voorkennis van de deelnemer geactiveerd. Dit betekent dat de kennis die de deelnemer al over het onderwerp heeft, naar boven wordt gehaald. Dat is belangrijk bij bijvoorbeeld het leren van nieuwe woorden. Die kunnen het best onthouden worden als de deelnemer weet bij welke voor hem/haar bekende woorden die kennis hoort. Zo wordt het woordennetwerk in zijn/haar hoofd steeds breder en dieper.

4. Dialoog

Daarna komt er een *dialoog*. In deze teksten zitten de belangrijkste nieuwe woorden en zinnen. Ze worden hier voor het eerst aangeboden. De gesprekken hoeven niet woord voor woord begrepen te worden; het gaat om die woorden en zinnen samen doornemen en dat de boodschap ervan overkomt.

5. Verwerking van de woorden

De volgende stap is de *verwerking* van die woorden en zinnen. Dat betekent dat de nieuwe woorden en zinnen veel geoefend worden. Dit gebeurt in een aantal verschillende oefenvormen en met heel veel herhaling om te zorgen dat het ook echt binnenkomt. Zonder die herhaling blijft er te weinig hangen. Stelt u zich voor dat u in China woont en Chinees wil leren. Dan heeft ook u behoefte aan veel herhaling om enigszins thuis te raken in deze nieuwe taal. Voor u lijkt het soms misschien saai, maar de deelnemer ervaart dat heel anders.

6. Communicatie

Dan volgt de fase van *communicatie*. In eerste instantie is dat nog gestuurd, dus behoorlijk voorgeprogrammeerd: een deelnemer voert korte gesprekken of reageert op standaardvragen. De antwoorden zijn vaak kort. De deelnemer gebruikt hierin vaak de nieuwe woorden of de nieuwe zinnen, precies zoals hij ze net gehoord of gelezen heeft. Die stap is erg belangrijk. Daarna pas komt oefenen met *vrije productie*. Bij vrije productie (het woord zegt het al) is de deelnemer vrijer in wat hij kan en wil zeggen. In bijvoorbeeld een rollenspel laat de deelnemer zien dat hij een gesprekje kan voeren. Dat gesprekje is nooit zo goed en compleet als de dialoog en de oefeningen daarvoor. Dat is logisch en dat hoort erbij: als mensen zelf gaan

praten maken ze op dit niveau nog veel fouten, gebruiken ze korte zinnen enzovoort. De dialogen worden het voorbeeld, maar wat ze nu zelf kunnen staat nog ver af van dat voorbeeld. Soms kunnen deelnemers wel al een paar woorden of een kort zinnetje uit de voorbeelden gebruiken (bijvoorbeeld een zinnetje als 'Ik heb er zin in' of 'Ik droom van ...').

7. Slotfoto('s)

Opdrachten bij de slotfoto('s): de deelnemer fantaseert zijn/haar eigen verhaal bij de slotfoto('s). Deze foto's zijn bedoeld om de fantasie te prikkelen en spontaan praten te stimuleren.

De deelnemer hoeft niet per se de woorden uit het thema te gebruiken; hij/zij gebruikt de woorden en zinnen die hij/zij tot zijn beschikking heeft. U stelt de vragen die onder de foto's staan. Ook hier kunnen de antwoorden weer kort zijn.

Indien de deelnemer bekend is met de situatie op de foto, kunt u eventueel ook over zijn/haar eigen ervaringen praten.

8. Praktijkopdracht

Na de subthema's staan enkele *praktijkopdrachten*, bedoeld om een kleine relatie te leggen met het dagelijkse leven van de deelnemer. Het zijn opdrachten die bedoeld zijn om iets aan iemand te vragen (vraag een familielid of hij zijn rijbewijs heeft) of om iets te bekijken en daarna te bespreken (een website bekijken, iets in een winkel zoeken, een folder bij het zwembad halen). Stimuleer de deelnemer om deze opdrachten uit te voeren, hoe spannend dat soms ook is. U kunt de opdracht voorbespreken en oefenen en bij de volgende bijeenkomst vragen hoe het is gegaan. Deelnemers kunnen de opdrachten ook samen doen.

9. Woorden en standaardzinnetjes

Elke module wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste *woorden en standaardzinnetjes*. Dit zijn de woorden die een deelnemer nodig heeft om de teksten te begrijpen. De meeste van deze woorden en zinnetjes oefent de deelnemer ook bij oefeningen als verstaan en nazeggen of de dialoogjes die de deelnemer zelf afmaakt. U kunt extra oefenen met deze woorden. Denk aan oefeningen als:

- u omschrijft het woord, de deelnemer raadt het woord;
- of omgekeerd: de deelnemer omschrijft het woord, u raadt het woord;
- u kiest tien woorden uit de lijst en laat de deelnemer de woorden in categorieën verdelen (bijvoorbeeld: kleding – geen kleding; lekker – niet zo lekker eten; woorden voor een telefoongesprek – woorden als je iemand tegenkomt);
- u noemt drie of vier woorden: welk woord hoort er niet bij?;
- een goede zin maken met het woord (let er dan vooral op dat de betekenis van de zin goed is, de vorm is minder belangrijk).

In SpreekTaal 2 komen meer abstracte begrippen voor dan in SpreekTaal 1. Vindt uw deelnemer een woord/begrip moeilijk? Probeer het dan uit te leggen aan de hand van een voor uw deelnemer vertrouwde situatie.

10. Suggesties voor extra materiaal

Na de specifieke instructies bij deze module vindt u nog suggesties voor extra materiaal of extra oefeningen. Er worden suggesties voor liedjes gegeven (die u samen met de deelnemer kunt beluisteren of bekijken) en er zijn andere opdrachten. U hoeft deze opdrachten niet te doen, ze bieden meer verdieping als een deelnemer daar behoefte aan heeft.

Wat vindt u niet terug in het materiaal?

- Lees- en schrijfoopdrachten:
Het materiaal is bedoeld om de mondelinge vaardigheden te verbeteren. Deelnemers schrijven dus niet of nauwelijks de antwoorden op.
- Expliciete aandacht voor grammatica:
Geen invuloefeningen of uitleg over de grammatica. We besteden op dit niveau nog niet expliciet aandacht aan grammatica. Wel krijgt een deelnemer standaardzinnen aangeboden die hij/zij kan gebruiken.
- Klankoefeningen:
In de modules wordt geoefend met de uitspraak van woorden en zinnen. Voor specifieke klankoefeningen verwijzen we naar het boek Uitspraaktrainer (uitgave Boom).

Instructie

In de modules wordt gebruik gemaakt van steeds dezelfde instructie. Bij elke instructie hoort een pictogram ter illustratie. De woordenschat die in de instructie gebruikt wordt staat in onderstaand kader.

bekijk	loop rond	de begeleider	het woord	nog een keer
luister	tik	het gesprek	de zin	steeds
praat	geef antwoord	de vraag	de foto	
wijs aan	zeg na	het antwoord	het plaatje	

Total Physical Response

Met Total Physical Response (TPR) wordt het leren van taal gekoppeld aan fysieke actie. Via TPR kan de begeleider steeds de nieuwe woorden/instructies introduceren en oefenen. Hoe werkt TPR?

Een concreet voorbeeld:

*De begeleider wil duidelijk maken wat de instructie 'wijs aan' betekent. Hij/zij zegt: ik wijs de tafel aan. De begeleider wijst **tegelijkertijd** de tafel aan. Dit herhaalt hij een aantal keer waarbij steeds een ander (bij de deelnemer bekend) woord gebruikt wordt (stoel, boek, muur etcetera). De volgende stap is dat de begeleider instructies geeft aan de deelnemer die hij moet uitbeelden. Daarna kan de link gelegd worden naar de specifieke oefening.*

De oefeningen

De deelnemers hoeven niet of nauwelijks te schrijven. Zij reageren op vragen door dingen aan te wijzen, vingers op te steken, te tikken, iets te doen en/of te praten. Dit is ook voor leeders die wel kunnen lezen en schrijven een prima manier om mondelinge taal te verwerven.

Als deelnemers niet kunnen lezen, moet de begeleider de geschreven antwoorden voorlezen.

Een aantal oefeningen heeft extra uitleg nodig:

- **De luisterteksten**

De werkwijze met de *luisterteksten* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de tekst/het gesprek;
- de deelnemer luistert nog één of twee keer, hierbij zijn begripsoefeningen opgenomen;
- de begeleider bespreekt met de deelnemer de tekst/het gesprek aan de hand van de begripsoefeningen.

- **Tik op de tafel**

De oefeningen *Tik op de tafel* zijn bedoeld om te oefenen met woord- en zinsaccent. Elk woord van twee lettergrepen of meer bevat een woordaccent: zo valt in het woord 'uitspraak' het accent op de eerste lettergreep (uit). Het is belangrijk dat de deelnemer het accent op de juiste lettergreep legt, anders is hij/zij moeilijk te verstaan en soms zelfs zal de betekenis van het woord wijzigen (denk aan voorkomen en voorkomen).

Naast woordaccent bestaat er ook zinsaccent: een of meer woorden in een zin krijgen een accent, zeg maar 'de klemtoon van de zin'. Het woord dat het accent krijgt wordt (qua toon) iets hoger of lager uitgesproken. In de zin 'Mag ik de boter?' zal het woord 'boter' het zinsaccent krijgen; je wilt immers niet de kaas of de worst, maar de boter.

De werkwijze met de oefeningen van *Tik op de tafel* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar een zin of gesprek;
- de deelnemer tikt op de tafel als hij een bepaald woord hoort.

Alternatief: u kunt de deelnemer ook vragen om zijn hand op te steken als hij/zij het woord hoort, in zijn handen te klappen of een papiertje in de lucht te steken.

- **Taalriedel**

De werkwijze met de *taalriedels* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

Alternatief: u kunt de taalriedel ook zonder audio gebruiken. U tikt het juiste ritme, de deelnemer doet de taalriedel. Het is dan ook mogelijk de taalriedel te verpersoonlijken door bijv. de eigen naam te gebruiken of een stukje zin aan te passen (bijvoorbeeld 'Mijn pols doet

zeer.', wordt 'Mijn arm doet zeer.')

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

- **Zeg na**

Zeg na is te vergelijken met de taalriedel. De zinnen staan niet op de audio, de begeleider leest de zin voor, de deelnemer zegt na.

Het is de bedoeling dat de deelnemer niet meeleeft, maar alleen luistert en nazegt. Als het nazeggen van de zinnen goed gaat, kunt u ook een kleine verandering aanbrengen in de zin, bijv. door een woord te vervangen door een ander woord.

Bij een aantal oefeningen staat meer informatie. Deze informatie staat achterin het boekje. Dit kunt u zien aan dit pictogram:

Feedback op de oefeningen

Er zijn een paar 'gouden regels' voor het geven van feedback op deelnemers:

1. Geef complimenten:

Natuurlijk hoort u fouten in wat de deelnemer zegt, maar zeg altijd eerst iets over wat goed gegaan is. Dat kan zijn dat de deelnemer de goede woorden heeft gebruikt, een goede reactie heeft gegeven, een mooie zin heeft gemaakt of dat hij/zij het aangedurfd heeft om iets te zeggen.

2. De inhoud gaat voor de vorm:

Wat een deelnemer zegt is op dit niveau veel belangrijker dan hoe hij/zij het zegt. Dat betekent dat een deelnemer wel de goede woorden moet leren gebruiken, maar dat de woorden nog in de verkeerde volgorde kunnen staan. Of hij/zij heeft nog geen perfecte uitspraak, of hij vervoegt de werkwoorden nog niet goed.

3. Meer keren luisteren naar een dialoog:

Een deelnemer hoeft niet in een keer de hele dialoog te begrijpen. Luister samen nog een keer en doe dan de oefeningen die bij de dialoog horen. Als de deelnemer de hoofdlijnen van de dialoog goed begrijpt, kunt u door naar de volgende oefening.

4. Doorgaan naar de volgende oefening:

Ook bij het beantwoorden van de oefeningen hoeft de deelnemer niet alles goed te doen. Als u het antwoord kunt begrijpen en de inhoud is goed, kunt u gerust doorgaan naar een volgende oefening. Een antwoord hoeft dus niet perfect te zijn.

Groepsgrootte

De meeste oefeningen kunnen zowel in groepjes van twee/drie deelnemers (of een deelnemer met begeleider) als in grotere groepen gedaan worden. De dialogen kunnen in een grotere groep – na een duidelijke instructie van de begeleider – geoefend worden in tweetallen.

De begeleider loopt langs, luistert naar wat er gezegd wordt (maar verbetert niet elke fout)

en helpt en ondersteunt waar dat nodig is. Het gaat in deze fase van taalverwerving om het stimuleren van praten en om durf en zelfvertrouwen.

Analfabeten

Het materiaal is zo gemaakt dat ook een analfabeet er samen met een begeleider gebruik van kan maken. De begeleider leest de instructie voor en legt uit wat de bedoeling van de opdracht is. In het geval dat iemand niet kan lezen, laat de begeleider de deelnemer zelf benoemen wat hij herkent. Denk bijvoorbeeld aan een logo, een datum of de plek waar het adres staat. De begeleider kan vervolgens de tekst voorlezen en/of de belangrijkste informatie mondeling naar voren brengen.

Specifieke instructies bij de oefeningen

1. Heel Nederland is oranje!

Oefening 2:

Ter info: de vlaggen van de VS, Duitsland, Nederland, Brazilië, Turkije.

Oefening 3, 4 en 5:

Transcript *Oranje tompoezen*

Christina: Wil je een kopje koffie?
Hanan: O, lekker.
Christina: En lust je er ook wat lekkers bij? Ik heb tompoezen.
Hanan: O, heerlijk!
Christina: Alsjeblieft.
Hanan: O, ze zijn oranje. Wat lekker!
Christina: Ja, het zijn oranje tompoezen. Ja, het is morgen Koningsdag, daarom verkopen de winkels oranje gebak.
Hanan: O ja, natuurlijk.
Christina: Ja, ik zag bij de bakker ook oranjesoezen en oranje bonbons. Dat ziet er altijd heel feestelijk uit.
Hanan: Trek je morgen ook oranje kleren aan?
Christina: Zeker. Dat doe ik elk jaar. Ik heb een oranje T-shirt en ik doe een plastic kroon op.
Hanan: O ja ... vind je dat niet overdreven?
Christina: Nee hoor. Het is feest in Nederland. En heel veel mensen doen het.
Hanan: Ja ... hang je ook de vlag uit?
Christina: Nee, dat doe ik niet. Ik zou wel willen hoor, maar ik heb geen vlag.
Hanan: Lekker, die oranje tompoes.
Christina: Ja, hè. Lust je nog koffie?
Hanan: Nee, sorry, ik moet weg. Ik moet om 14.30 uur bij de tandarts zijn.
Christina: Oké. Zeg, ik heb boven nog wel een oranje sjaal liggen. Zal ik die voor je pakken?
Hanan: Nou, dat is goed.
Christina: Dan ben je morgen ook een beetje oranje.
Hanan: Ja!

Oefening 7:

Lees de volgende zinnen voor:

- Lust je er **ook** wat lekkers bij?
- Ik **zag** bij de bakker ook oranjesoezen en oranje bonbons.
- Dat ziet er altijd heel **feestelijk** uit.
- Vind je dat **niet** overdreven?
- Zal ik **die** voor je pakken?

Oefening 8, 9 en 10:

Transcript *Feest in het park*

Nouri: Hé Sanne, hoe is het?
Sanne: Goed. Morgen lekker een vrije dag.
Nouri: Ja, ik ook. Wat ga je doen morgen?
Sanne: Ik ga met mijn kinderen spulletjes verkopen, weet je nog?
Nouri: O, mag dat?
Sanne: Ja, op Koningsdag en op Bevrijdingsdag ... dan mag iedereen dat doen.
Nouri: O ja? Waar is dat dan?
Sanne: In het park bij de molen, daar is de vrijmarkt. In het park mogen alleen kinderen hun spulletjes verkopen. Dus dat is altijd heel gezellig.
Nouri: Ja. Wat leuk. Wat gaan je kinderen verkopen?
Sanne: Nou, speelgoed, boeken, puzzels en dvd's. Ze hebben allebei hun kamer opgeruimd. En Myra, die had rolschaatsen die ze niet meer past. Die gaat ze ook verkopen.
Nouri: Nou, wat spannend.
Sanne: Zeker. En Jip gaat ook nog op zijn blokfluit spelen. En dan hoopt hij dat mensen het mooi vinden en dan wat geld in zijn bakje doen.
Nouri: Durft hij dat wel?
Sanne: Ja hoor. Hij doet dat al twee jaar.
Nouri: O. Ik kom morgen naar hem luisteren. Zitten jullie de hele dag in het park?
Sanne: Nee, nee. We moeten er al vroeg zijn, want anders is er geen plaats meer. Ik denk dat we om 13.00 uur stoppen.
Nouri: O, om 13.00 uur?
Sanne: Dan kunnen Myra en Jip zelf ook nog even rondkijken op de vrijmarkt. Ja ...
Nouri: Leuk. Nou, ik zie jullie morgen. Veel plezier!
Sanne: Ja, dankjewel!

Oefening 13:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

Oefening 19:

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto.

Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie op de foto.

2. Charlene is jarig!

Oefening 2, 3 en 4:

Transcript *Charlene is jarig!*

- Nico: Hé Leo. Ga je straks mee squashen?
- Leo: Nee, ik kan niet. Ik ga naar een verjaardag van mijn nichtje. Ze is vandaag jarig.
- Nico: Oh, gefeliciteerd. Hoe oud is je nichtje geworden?
- Leo: 8.
- Nico: Heb je nog meer neefjes en nichtjes?
- Leo: Nee, mijn zus heeft één dochter en dat is Charlene.
- Nico: Komen er veel mensen op haar verjaardag?
- Leo: Nee hoor, nee ... dat valt wel mee. Wat familie en vrienden en ze heeft vanmiddag haar kinderfeestje gehad. En vanochtend natuurlijk getrakteerd op school. Ja, ze zal wel moe zijn.
- Nico: Maar eh ... moest ze vanmiddag niet naar school?
- Leo: Nee. Ze is altijd vrij op vrijdagmiddag.
- Nico: O. Ik dacht alleen op woensdag. Hebben ze wat leuks gedaan vanmiddag?
- Leo: Ja, ja, ze is met zes meisjes naar het zwembad geweest. En daarna hebben ze patat gegeten.
- Nico: Gezellig. Wel druk, denk ik.
- Leo: Ja, ja, dat wel. Maar het was heel leuk, vertelde mijn zus.
- Nico: Heb je een mooi cadeau voor haar?

Leo: Ja, ja natuurlijk. Ze is mijn enige nichtje. Ik heb een horloge gekocht. Ja, dat stond op haar verlanglijstje.

Nico: O, leuk!

Leo: Heb jij ook neefjes en nichtjes?

Nico: Ja, mijn broer die heeft twee zoons en de zus van mijn vrouw heeft twee dochters, maar die zitten allemaal al op de middelbare school.

Leo: Zeg, zullen we dan morgenavond squashen?

Nico: Nee, morgenavond kan ik niet. Dan is mijn moeder jarig.

Leo: Pff. Al die verjaardagen, hè ... Maandagavond dan misschien?

Nico: Ja, dat is goed. Om 19.30 uur?

Leo: Prima.

Nico: Hé, nou, veel plezier vanavond.

Leo: Dank je wel! Houdoe!

Nico: Houdoe!

Oefening 6:

Bekijk met de deelnemer de kaart. Bij analfabete deelnemers: kijk wat een deelnemer herkent (bijvoorbeeld de cijfers), lees de tekst op de kaart voor en bespreek samen de vragen.

Oefening 7 en 8:

Transcript *Wat een leuke uitnodiging!*

Melike: Wie is Hans Verkerk?

Richelle: Dat is mijn vader. Hij wordt zaterdag 50.

Melike: Alvast gefeliciteerd.

Richelle: Dank je.

Melike: Wat een leuke uitnodiging!

Richelle: Ja, hè. Die hebben mijn moeder en ik gemaakt.

Melike: Leuk.

Richelle: Het is een foto van mijn vader in zijn jeugd. Hij was toen 9.

Melike: En is dat zijn hond?

Richelle: Ja. Zij waren altijd samen. En toen zijn hond doodging, was mijn vader heel verdrietig.

Melike: Ja, dat snap ik. Komen er veel mensen op het feest?

Richelle: Ja. We hebben zestig mensen uitgenodigd. Ik hoop dat iedereen komt. Weet je, mijn vader weet niet dat er zo'n groot feest is. Hij denkt dat alleen zijn kinderen komen.

Melike: O, wat grappig. Echt een verrassing dus. Gaan jullie nog iets speciaals doen?

Richelle: Ja, zeker. We zetten een pop van een oude man in de tuin met een bord met 50 erop. Ja, dat is een Nederlandse gewoonte. Dan kan

iedereen zien dat mijn vader 50 wordt.

Melike: Ja, dat hadden ze bij onze burens ook toen de buurvrouw 50 werd.
Maar toen was het natuurlijk een vrouw.

Richelle: Ja. En we hebben een lied gemaakt over mijn vader. Dat gaan we met elkaar zingen.

Melike: Leuk. Het wordt vast een gezellig feest. Wat geven jullie je vader?

Richelle: Hij krijgt een grote foto van zijn kinderen en zijn kleinkinderen.
Die hebben we laten maken bij een fotograaf. En ik heb een mooie lijst gekocht waar de foto in kan.

Melike: Nou, daar zal hij heel blij mee zijn.

Richelle: Dat denk ik ook.

Oefening 10:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Ga je straks mee squashen?
2. Ik ga naar de verjaardag van mijn nichtje.
3. Heb je nog meer neefjes en nichtjes?
4. Mijn zus heeft één dochter.
5. Charlene heeft vanmiddag haar kinderfeestje gehad.
6. Vanochtend heeft ze getrakteerd op school.
7. Moest ze vanmiddag niet naar school?
8. Ze heeft altijd vrij op vrijdagmiddag
9. Het was heel leuk, vertelde mijn zus.
10. Veel plezier vanavond!

Oefening 11:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

Oefening 18:

Maak kaartjes met daarop een fictieve geboortedatum. Geef elke deelnemer één kaartje.

De deelnemers lopen rond en moeten door middel van vragen erachter komen wie de oudste is, wie daarna de oudste is, enzovoort. Uiteindelijk moeten de deelnemers in de goede volgorde gaan staan. Van oud naar jong.

Oefening 20:

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto.

Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de meisjes op de foto.

3. De aankomst van Sinterklaas

Oefening 2:

Laat de deelnemer op basis van de plaatjes bedenken wat en wie er bij Sinterklaas hoort. (Piet, je schoen zetten, sinterklaasliedjes zingen).

Oefening 3, 4 en 5:

Transcript *De aankomst van Sinterklaas*

Angelo: Ga je straks mee naar de stad? Sinterklaas komt aan.
Joost: O ja. Goed dat je het zegt. Dat was ik helemaal vergeten. Ik zou met Lisa gaan.
Angelo: En Sem?
Joost: Nee, nee, die wil niet meer mee. Hij is al 12!
Weet je hoe laat de boot aankomt?
Angelo: Eh, in de krant stond 12.30 uur. Waar komt hij precies aan?
Joost: Bij de brug, in het centrum. Ben jij vorig jaar niet geweest?
Angelo: Nee, het is voor mij de eerste keer. Fabio, die is net 2. Ik denk dat hij het wel leuk vindt.
Joost: Dat denk ik ook. We moeten er op tijd zijn, want het is altijd erg druk.
Angelo: Oké. Is er eigenlijk een programma?
Joost: Dat weet ik niet. Volgens mij is het elk jaar hetzelfde. Je moet eerst wachten. De kinderen zingen dan Sinterklaasliedjes. En dan komt na een kwartiertje denk ik de boot aan, met Sinterklaas op het dek.
Angelo: En zijn pieten natuurlijk?
Joost: Ja, die staan te zwaaien en te dansen.
Angelo: En dan?
Joost: Dan komen Sinterklaas en zijn pieten aan wal. Hij loopt eerst langs de kinderen om een handje te geven. En de pieten delen pepernoten uit.
Angelo: Spannend!
Joost: Zeker. En dan heet de burgemeester de Sint en zijn pieten van harte welkom in ons dorp.
Angelo: En dat was het?
Joost: Nee, nee, nee, dan stapt de Sint op zijn paard en rijdt hij met z'n pieten door het dorp.
Angelo: Door het dorp? Klinkt goed, leuk!
Joost: Het is altijd heel gezellig.

Angelo: Nou, ik ben benieuwd. Zullen we om 11.30 uur afspreken in het centrum?
 Joost: Prima. Ik zet mijn fiets bij de markt.
 Angelo: Oké. Dan zie ik je daar.
 Joost: Oké.

Oefening 7, 8 en 9:

Transcript *Pakjesavond*

Bob: Vieren jullie vanavond Sinterklaas?
 Nicolet: Ja, dat doen we elk jaar. Met mijn familie. We zijn dan met z'n tien.
 Bob: Zo ...
 Nicolet: Ja, het is altijd heel gezellig op pakjesavond.
 Bob: En wat doen jullie dan?
 Nicolet: Vroeger toen onze kinderen klein waren kochten we cadeautjes voor de kinderen. Toen geloofden de kinderen natuurlijk nog dat Sinterklaas echt bestaat. Maar nu maken we allemaal een surprise en een gedicht.
 Bob: Een surprise? Wat doe je dan?
 Nicolet: Nou, dan pak je je cadeau op een leuke manier in. Ik heb bijvoorbeeld dit jaar voor mijn dochter een telefoon van karton gemaakt. En daar heb ik haar cadeautje in gedaan.
 Bob: Waarom een telefoon?
 Nicolet: Omdat zij niet van haar telefoon kan afblijven. Ze kijkt de hele dag of ze berichten heeft.
 Bob: O, o, ik snap het.
 Nicolet: Nou, en daar maak je dan een gedicht bij.
 Bob: Klinkt leuk. En hoe weet je dan voor wie je een surprise moet maken?
 Nicolet: We trekken eerst lootjes. Iedereen schrijft zijn naam op een papiertje.
 Die doen we dan in een bak. En dan pakken we allemaal een papiertje uit de bak.
 Bob: Allemaal?
 Nicolet: Ja, voor de naam die op het papiertje staat, moet je een surprise maken.
 Bob: Ja, ja, dat is logisch.
 Nicolet: En jullie, viert jullie ook Sinterklaas?
 Bob: Nee, nee, dat doen wij niet. Bij ons in Engeland geven we elkaar met kerst cadeautjes. Cadeautjes onder de kerstboom.
 Nicolet: O ja. Dat doen tegenwoordig veel meer mensen in Nederland.

Oefening 12:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

Oefening 18:

Memory. Maak kaartjes met woorden die op elkaar rijmen (zie bijlage). Zorg dat er steeds paren zijn. Speel memory. De deelnemers benoemen steeds het plaatje op het kaartje dat ze omdraaien.

Oefening 19:

Lees het verhaal dat hieronder staat. Laat de deelnemer het verhaal zo goed mogelijk naver-
tellen. Geef punten voor elk woord dat de deelnemer zich nog goed weet te herinneren en
gebruikt bij het navertellen. Lees het verhaal eventueel nog een tweede keer voor.

Verhaal:

Het is 5 december. Het is pakjesavond. Miranda is 5 jaar. Ze zit op de bank samen met haar zusje Lea. Ze is zenuwachtig. Opeens klopt iemand op het raam. Wie is daar? Miranda gaat met haar moeder naar de deur. Haar moeder doet de deur open. Voor de deur staat een zak met cadeautjes.

Miranda lacht en roept: Dank u wel, Sinterklaas.

Woorden uit de tekst:

1. 5 december
2. pakjesavond
3. zenuwachtig
4. klopt (op het raam)
5. moeder
6. deur
7. (deur) open
8. zak met cadeautjes
9. lacht
10. Sinterklaas

Oefening 20:

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto.

Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de man op de foto.

4. Poffertjes eten

Oefening 2, 3 en 4:

Transcript *Poffertjes eten*

Wilma: Met mevrouw de Jong.
Samantha: Hoi mam. Hoe is het?
Wilma: Hé Samantha. Het is goed hoor. Met jullie?
Samantha: Ook goed. Hé, heb je zin om zaterdag langs te komen? Er is feest in ons dorp.
Wilma: Gezellig. Wat is het voor feest?
Samantha: Ons dorp bestaat 600 jaar.
Wilma: Tjee, al zó lang! Wat is er allemaal te doen?
Samantha: Er zijn spelletjes op het plein en er is een vrijmarkt. O ja, en het belangrijkste, Nienke treedt op met haar dansclub.
Wilma: Dat wil ik graag zien. Hebben ze goed geoefend?
Samantha: Ja, ze zijn al een half jaar bezig voor dit optreden. En Nienke is heel enthousiast. Ze zou het heel leuk vinden als je komt.
Wilma: Dat vind ik ook. En ik vind het ook heel leuk om even over de vrijmarkt te lopen. Zullen we dan 's middags poffertjes gaan eten? Ik trakteer.
Samantha: Prima! Dat hebben we ook gedaan op Koningsdag. Ah, de kinderen vinden het heerlijk. En ik ook! Hoe laat kom je?
Wilma: Ik rijd om 10.00 uur weg en dan ben ik om 10.30 uur bij jullie. Als er tenminste geen files zijn, hè?
Samantha: Dat zal toch niet op zaterdag. Maar goed, 10.30 uur is prima. Dan hebben we tijd genoeg. Het optreden van Nienke begint om 11.30 uur.
Wilma: Oké. Dan zie ik jullie zaterdag. Doe de groeten aan Simon en liefs voor de kinderen.
Samantha: Zal ik doen! Tot zaterdag.
Wilma: Tot zaterdag!

Oefening 5:

Lees de volgende zinnen voor:

1. Heb je zin om zaterdag **langs** komen?
2. Ons dorp **bestaat** 600 jaar.
3. Nienke is **heel** enthousiast.

4. Zullen we zaterdag poffertjes **gaan** eten?
5. Hoe laat **kom** je?
6. Dan hebben we tijd **genoeg**.
7. Het optreden van Nienke begint **om** 11.30 uur.
8. Doe de **groeten aan** Simon en de kinderen.

Oefening 6:

Bekijk samen met de deelnemer het recept. De deelnemer beantwoordt de vragen.

Bij analfabete deelnemers: kijk wat een deelnemer herkent in het recept (bijvoorbeeld de cijfers, de vorm van de tekst), lees het recept voor en bespreek samen de vragen.

Oefening 8 en 9:

Transcript *Ik bak pannenkoeken*

- Lucia: Blijf je eten? Ik bak pannenkoeken.
- Felix: Lekker. Die heb ik lang niet meer gehad. Eten jullie vaak pannenkoeken?
- Lucia: Nee, niet zo vaak, ik vind het zoveel werk.
Hé, je mag kiezen: wil je pannenkoeken met suiker of pannenkoeken met kaas?
- Felix: Oh, met kaas, heerlijk. Oh, die maakte mijn moeder ook altijd.
Wel met stroop. Heb je dat?
- Lucia: Met stroop?
- Felix: Ja, dat is erg lekker, zoet en zout samen.
- Lucia: Ik zal even kijken. Kook jij wel eens thuis?
- Felix: Nou, mijn vriendin en ik verdelen het. Wie het eerst thuis is van het werk, gaat koken.
- Lucia: En wie doet dan de boodschappen?
- Felix: Die doe ik meestal. Ik ga met de auto naar mijn werk en dan kan ik meteen boodschappen doen.
- Lucia: Handig. Wie kan het lekkerst koken?
- Felix: Eh, mijn vriendin. Reina kan heel goed vis uit de oven maken.
- Lucia: O, wat voor vis neemt ze dan?
- Felix: Meestal zalm.
- Lucia: Lekker. Wij eten niet zoveel vis. Mijn man houdt daar niet van.
Dat vind ik wel jammer, want ik ben dol op vis.
- Felix: Jullie moeten eens bij ons komen eten. Dan kan mijn vriendin vis uit de oven maken. Dat moet je man lekker vinden.
- Lucia: Oké. Goed idee. Maar goed, ik ga nu beslag maken voor de pannenkoeken. Anders komen ze er nooit.
- Felix: Kan ik je helpen?
- Lucia: Wil jij wat plakjes kaas snijden? Niet zo dik, hoor.
- Felix: Oké. Waar is de kaasschaaf?

Lucia: Kijk eens. Alsjeblieft.

Oefening 9:

Stel de volgende vragen:

- Wie kookt er bij Felix en Reina thuis?
- Wie doet de boodschappen?
- Wie kan het lekkerst koken?

Oefening 10:

Lees de volgende gerechten voor.

Een deelnemer staat op als hij of zij het gerecht lekker vindt.

- Pannenkoeken met kaas en stroop.
- Appeltaart met slagroom.
- Patat met mayonaise.
- Poffertjes met roomboter en slagroom.
- Pannenkoeken met suiker.
- Zalm uit de oven.
- Boerenkool met worst.
- Oliebollen met poedersuiker.
- Groentesoep.
- Spaghetti met tomatensaus.
- Enzovoort.

Oefening 11:

Lees het onderstaande gesprek twee keer voor met het accent op de juiste lettergreep.

De eerste keer luisteren de deelnemers alleen. Bij de tweede keer tikken ze op het juiste moment op de tafel, dat wil zeggen op de lettergreep/het woord waar het accent valt.

Lees het gesprek nog een keer voor. De deelnemers tikken op het juiste moment op tafel.

Gesprek:

Lucia: ***Blijf** je eten? Ik bak **pan**nenkoeken.*

Felix: ***Lekker.** Eten jullie **vaak** pannenkoeken?*

Lucia: ***Nee**, niet zo vaak. Ik vind het zoveel **werk**.*

*Wil je een pannenkoek met suiker of met **kaas**?*

Felix: *Met **kaas**. **Heerlijk**. Die maakte mijn **moeder ook** altijd.*

Oefening 12:

Luister naar de audio. De werkwijze is als volgt:

- de deelnemer luistert naar de taalriedel (audio) zonder tekst;
- de deelnemer luistert nogmaals, nu met tekst;
- de deelnemer spreekt mee met de audio met of zonder tekst (met de herhaling van iedere zin);
- de begeleider leest zin voor zin de taalriedel voor, de deelnemer herhaalt.

N.B. Als een deelnemer niet kan lezen, gaat deze oefening zonder geschreven tekst.

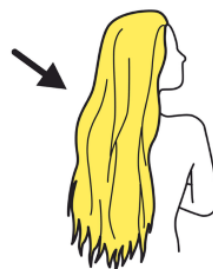
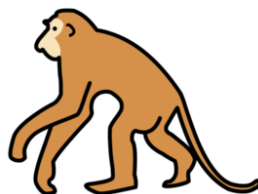
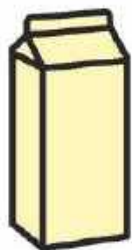
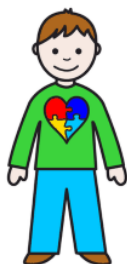
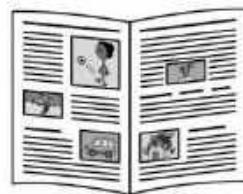
Oefening 20:

De deelnemer bedenkt zijn/haar eigen verhaal bij de foto.

Stimuleer de deelnemer om te fantaseren over de situatie van de man op de foto.

Bijlage:

Bij oefening 18, De aankomst van Sinterklaas

8. Suggesties voor extra materiaal

- Recepten/een kookboek
- Maak samen met de deelnemer een sinterklaasgedicht.
- Ga samen met de deelnemer een portie poffertjes eten.
- Luister met de deelnemers naar liedjes. Doel hiervan is dat deelnemers de melodie van de taal horen. Vraag aan deelnemers of ze woorden herkennen. Het is niet de bedoeling dat het liedje woord voor woord wordt verstaan en/of besproken. De liedjes, die te vinden zijn op internet¹, zijn op dit niveau meestal te moeilijk. Liedjes bij deze module:
 - ‘Koningslied’
 - Sinterklaasliedjes
 - Lang zal ze leven (in allerlei varianten)
- Neem de *Zeg na/Taalriedel* oefeningen op als die mogelijkheid er is en laat de deelnemer(s) zijn/haar teksten terugluisteren.

1 Veel liedjes zijn te beluisteren via Spotify (programma is gratis te downloaden via www.spotify.com).

Wil je ook beter leren lezen en schrijven?
Of ken je iemand die beter wil leren en
schrijven? Bel dan: 0800 – 0234444

SpreekTaal 2 is ontwikkeld door Het Begint met Taal en de Vrije Universiteit Amsterdam en mogelijk gemaakt dankzij financiële ondersteuning van het Oranje Fonds, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Stichting Lezen & Schrijven.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Colofon

Dit product is tot stand gekomen door:

De Alchemist,
T.a.v. Het Begint met Taal
Koningin Wilhelminalaan 8, 3527 LD Utrecht.
030-2422841, 06-39550650
info@hetbegintmettaal.nl, www.hetbegintmettaal.nl

Algemene projectleiding:

 Sylvia de Groot Heupner

Vrije Universiteit Amsterdam - VU-NT2
De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam
020-5986575, 06-10817548
c.w.h.vander.voort@vu.nl, www.nt2.vu.nl

Inhoudelijke projectleiding:

 Vita Olijhoek (VU-NT2)

Concept & advies:

 Carola van der Voort

NCB Uitgeverij BV
Postbus 638, 3500 AP Utrecht
030-2394959
uitgeverij@ncbnet.nl, www.ncbnet.nl

Auteurs:

 Martijn Baalman, Lotte Minnema en Anja Valk

Ontworpen door:

 Beeldenfabriek, Rotterdam

Beeldmateriaal: Al het beeldmateriaal is met zorg geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan contact op met Het Begint met Taal.

Bronnen: p.2-4-5-11-18-20-21 – Wikipedia.org/
p.2 – Bakker-roodenrijs.nl – Eucalypta.nl / p.3-19-31 – Flickr.com /
p.3 – Intertoys.nl – Oranjesport.nl /
p.4 – Kennemerduincampings.nl / p.5 – Mokums.nl /
p.7 – Inthegame.nl / p.10-23-32-33 – Office online /
p.14 – Pixabay.nl / p.20 – Drenthejournaal.nl – Nubijlage.nl /
p.24 – Lekkerinhetleven.nl

Meer informatie? Neem contact op met Het Begint met Taal via 030-2422841 of info@hetbegintmettaal.nl.

SpreekTaal 2 is materiaal voor vrijwilligers die anderstaligen (van niveau A1 tot A2) ondersteunen met het beter leren spreken van het Nederlands. Het materiaal is uitgebreid getest in de praktijk en gratis te downloaden en/of in gedrukte vorm te bestellen via www.spreektaal.com of www.taalvoorhetleven.nl/spreektaal.

SpreekTaal kent vijftien modules met elk vier hoofdstukken.

1 Praten over jezelf	6 Kleding & uiterlijk	11 Gezondheid
2 Familie & vrienden	7 Leren	12 Werk
3 Eten & drinken	8 Kopen	13 Dag en tijd
4 Wonen	9 Reizen	14 Communicatie
5 Vrije tijd	10 Nederlandse gewoontes	15 Geld

Het Begint met Taal is de landelijke koepel voor vrijwillige taalcoaching aan anderstaligen. Samen met ongeveer honderd lokale taalcoachorganisaties zetten wij ons in om anderstaligen te ondersteunen bij het leren van de Nederlandse taal, met als doel bijdragen aan verhoogde zelfredzaamheid en kansen in onze samenleving creëren. Ook ontstaat er door deze taalontmoetingen contact tussen nieuwkomers en Nederlanders. Dat leidt weer tot kennis over elkaars cultuur, verbindingen en wederzijds begrip. Zie voor meer informatie: www.hetbegintmettaal.nl.

© 2014 Het Begint met Taal

Uitgegeven door NCB Uitgeverij BV, Utrecht

Alle rechten voorbehouden.